

Cafè espanyol per a Gibraltar

El dia 20 de novembre el primer ministre britànic, Tony Blair, i el president espanyol, José María Aznar, es reuniran a Barcelona per parlar de Gibraltar. El tema s'arrossega des de fa uns 300 anys, i figura en el mateix tractat, el d'Utrecht, que va decidir la sort castellana per als catalans.

El Govern espanyol està convençut que per fi podrà servir el seu famós cafè autòndic a Gibraltar, ni que sigui una gota, descafeïnat, i tallat amb llet descremada. L'estira-i-arronsa per una roca de 6,5 km², fa més de 300 anys que dura (vegeu EL TEMPS, núm. 737), però mai com fins ara el Govern britànic no havia mostrat cap interès a donar per solucionat el tema. El diari britànic *The Guardian* va anunciar fa unes setmanes que els executius britànic i espanyol estaven preparant un acord per resoldre aquesta qüestió d'una vegada per totes, i que una de les etapes del procés es faria el dia 20 de novembre a Barcelona.

Els primers, i únics, que van alçar el crit al cel van ser els ciutadans mateixos de Gibraltar, que volen continuar sent britànics, o, per defecte, gibraltarenys autodeterminats dins la Commonwealth,

que per alguna cosa van aprovar la Constitució del Penyal, el 1969. De fet, davant les insinuacions britàniques i la pressió espanyola, cada cop són més a l'istme els que reclamen un futur propi, pel qual haurien de reformar la Constitució per deixar de ser colònia.

El cas de Gibraltar, però, no només encén els seus habitants i els espanyols. Des de Catalunya més d'una vegada s'ha vist aquest conflicte com una oportunitat per reivindicar un retorn a l'estatus d'abans de 1714. El punt de partida és que tant la cessió a perpetuïtat del Penyal a Gran Bretanya com el del Principat a la corona d'Espanya són recollits, entre molts altres pactes de corones europees, en el Tractat d'Utrecht, signat el 13 d'agost de 1713. El Govern espanyol voldria poder anul·lar el Tractat, però només pel que fa a l'article 10, el que fa referència a Gibraltar. Una modificació com aquesta, però, obre la caixa dels trons, com va explicar l'any 1977 el Consell Nacional Català (CNC), institució creada per Josep Maria Batista i Roca, amb carta adreçada a l'aleshores president dels EUA, Jimmy Carter, que en feu el corresponen justificant de recepció.

En l'opuscle titulat *Plantejament Històric-Jurídic entorn del Tractat d'Utrecht*, editat l'1 de gener de 1977, el secretari de relacions exteriors de l'entitat, Joan Lucas i Masjoan escriu que "en matèria de dret internacional la tesi de denúncia del Tractat d'Utrecht, acceptada pels organismes internacionals (ONU i el seu comitè de Descolonització) pot ésser aplicada, amb la mateixa validesa jurídica, pels catalans per exigir a l'estat espanyol la restitució de la constitució i llibertats nacionals brutalment abolides pel primer rei Borbó Felip V durant la Guerra de Successió, ja que l'annexió de Catalunya a l'estat espanyol fou consumada per l'article 13 de l'esmentat tractat". Segons Lucas tots els tractats porten implícita la clàusula *rebus sic stantibus*, que és l'única que permet revisar un tractat quan les circumstàncies en què es va signar han canviat. D'això Lucas ja va deduir el 1977 que si les circumstàncies han canviat per a Gibraltar, també ho han fet per a Catalunya.

L'historiador Agustí Alcoberro descarta, però, que un canvi a Gibraltar bene-

ficiés els anhels dels independentistes catalans, "més aviat afectarà a la sobirania sobre Ceuta i Melilla". Alcoberro també recorda que "a diferència dels bascos, el nacionalisme català no s'ha basat en la reclamació d'un estatus com el previ a 1714", sinó que s'ha basat en l'Estatut del 1932. Si s'hagués recorregut a l'argument històric, explica Alcoberro, "potser les coses haguessin anat d'una altra manera".

De moment, però, el procés no avança ni per a Gibraltar. El dia 20 es reprèn l'anomenat Procés de Brussel·les entre Espanya i Gran Bretanya, i el primer ministre de Gibraltar, Peter Caruana, ja ha dit que si no té dret de veto no en vol ni sentir a parlar. Una actitud que reflecteix l'opinió majoritària entre els prop de 30.000 habitants del Penyal. Per això entre els gibraltarenys ha caigut com un gerro d'aigua freda que fa uns dies el ministre britànic per Europa, Peter Hain, insinués que es podrien separar els conceptes de sobirania i ciutadania,

Des de Catalunya més d'una vegada s'ha vist el conflicte com una oportunitat per reivindicar un retorn a l'estatus d'abans de 1714

i que, per tant, Gibraltar podria ser espanyol sense que els seus ciutadans deixessin de ser britànics. Un cafè espanyol *ad hoc* que pocs gibraltarenys volen tastar, però que potser alguns catalans serien gustosos de servir.

Oriol Cortacans

Setmana dels 2001

premis literaris

CIVTAT DE TARRAGONA

Del 15 al 24 de novembre

LECTURES POÈTIQUES I LITERÀRIES

Els més nous
Els traductors
La mil de la poesia
Accidents polipoètics
Paraula de Jazz
Deixa't embriuar
Rondalles i llegendes

JORNALS TEMÀTIQUES

Traduir Déu
Jornada sobre cultura popular

LITERATURA I VIRTUALITAT

Fes un clic literari
Història cibernètica de Tarragona
La literatura en la realitat virtual

PRESENTACIONS DE LLIBRES

Del sorgit a l'armat dels arts de pesca, de Maria Teresa Muntanya
Col·lecció Biblioteca Catalana, d'Arola Editors
L'escala de Richter, de Jordi Arbonés
Festí de lletres. El món visible i invisible dels llibres, Gremi de Llibreters de Tarragona

ESPECTACLES I CINEMA

Eurídice, òpera amb llibret de Toni Rumbau i música de Joan Albert Amargós
La senyora Florentina i el seu amor Homer, de Mercè Rodoreda, amb el Grup Escènic Atenea.
Direcció: José Ema.
Bestiari, de Pere Quart, a càrrec de la Companyia l'Estenedor.
Yo era un tonto... de Rafael Alberti, a càrrec de l'Aula de Teatre de la URV
Cradle Will Rock (Abajo el telón), de Tim Robbins (1999)

ROTA LITERÀRIA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

TROBADA D'ESCRIPTORES

LECTURES AL GARRIG

LLETRES A TAULA

ELS PREMIS EN ANTENA

L'1 HIT DELS PREMIS

Organitzen:

Patrocinen:

Informació: www.premisliteraris.org

